

Czym są studia podyplomowe i jakie jest ich miejsce w PRK?

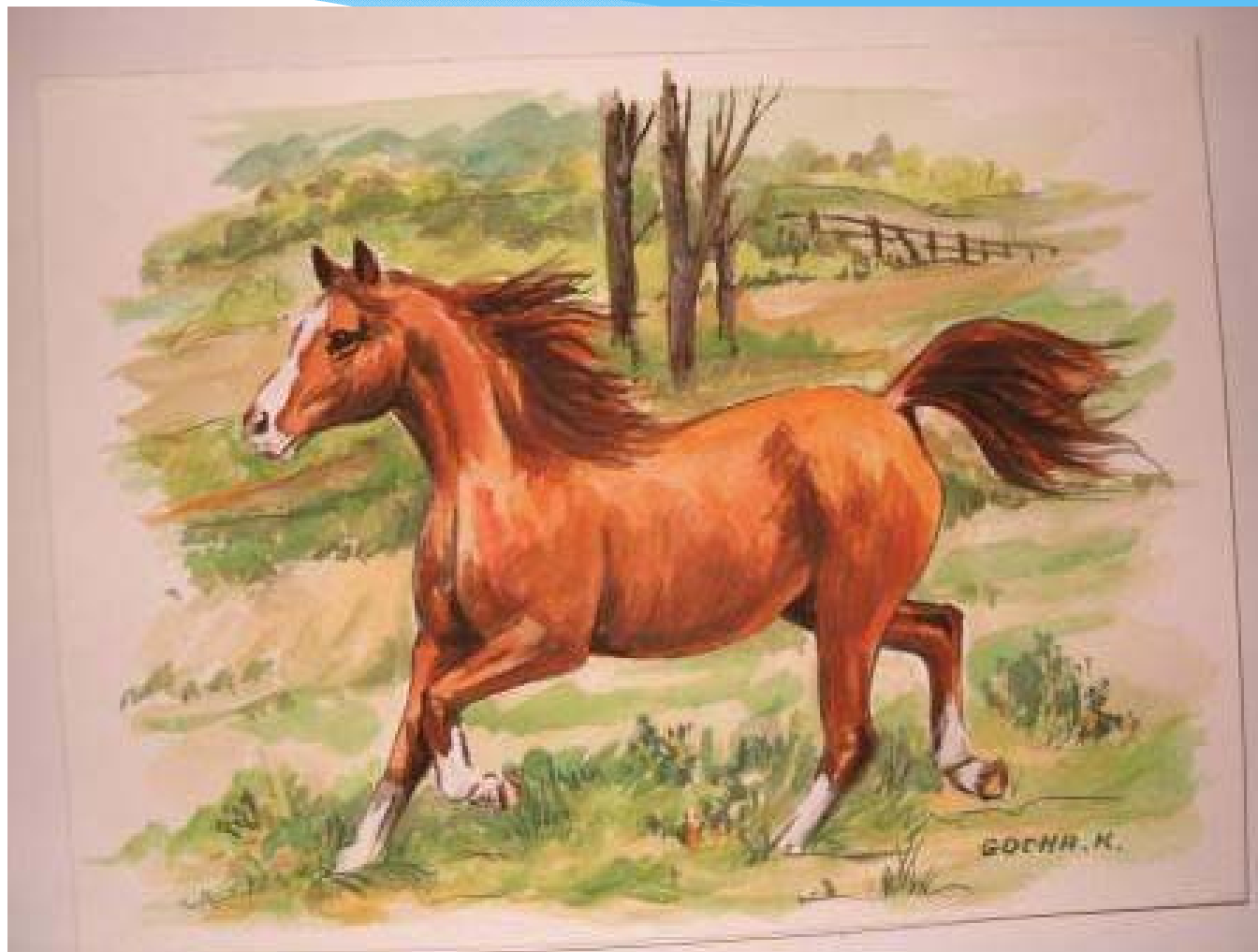
dr hab. prof. UP Marek Wilczyński
Zespół Ekspertów Bolońskich

Warszawa 20. 11. 2013 r.

Seminarium Bolońskie „Studia Podyplomowe a uczenie się przez całe życie”

Koń – jakim jest każdy widzi.

Studia podyplomowe jakimi są ...?

- * Mieszczą się poza ciągiem zdobywania kolejnych kwalifikacji w ramach Bolońskich Ram Kwalifikacji
- * Oferują kształcenie na wysokim poziomie prowadzące do kumulacji kompetencji i uzyskania uprawnień niezbędnych na zmieniającym się rynku pracy
- * Mogą oferować kursy prowadzące do:
  - ✓ zdobycia uprawnień zawodowych
  - ✓ doskonalenia kompetencji i umiejętności zawodowych
  - ✓ poszerzania perspektyw intelektualnych
  - ✓ realizacji zainteresowań osobistych, wspomaganie hobby itp.
- * Powinny odpowiadać potrzebom interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych
- * Mogą stanowić jeden z punktów na drodze do uzyskania wyższego poziomu kwalifikacji
- * Dają uczelniom szansę zdobycia dodatkowych funduszy
- * Stanowią doskonały poligon dla ćwiczeń w formułowaniu naprawdę użytecznych efektów kształcenia

Podstawowe pojęcia

- ✓ **Studia podyplomowe** - forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelni, instytucie naukowym Polskiej Akademii Nauk, instytucie badawczym lub Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych (Art. 2 ust. 1 pkt 11 PSW)
- ✓ **Kwalifikacje podyplomowe** - osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na studiach podyplomowych, potwierdzone świadectwem (Art. 2 ust. 1 pkt 18i PSW)
- ✓ **Słuchacz** - uczestnik studiów podyplomowych (Art. 2 ust. 1 pkt 18m PSW)

Uprawnieni do prowadzenia studiów podyplomowych

- ✓ **Uczelnia** (Art. 6 ust. 1 pkt 5 PSW)
- ✓ **Instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk** (Art. 2 ust. 1 pkt 11 PSW, Art. 2 ust. 2 pkt 3) oraz Art. 50 ust 4 pkt 3) Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk)
- ✓ **Instytut badawczy** (Art. 2 ust. 1 pkt 11 PSW, Art. 2 ust. 3 Ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych)
- ✓ **Wspólnie** (np. instytut naukowy PAN z uczelnią; Art. 50 ust. 4 pkt 1) Ustawy o Polskiej Akademii Nauk)
- ✓ **Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego** (Art. 253 PSW)

Na jakich warunkach można prowadzić studia podyplomowe?

- ✓ **Uczelnia może prowadzić studia podyplomowe w zakresie obszaru kształcenia, w którym prowadzi co najmniej jeden kierunek studiów (Art. 8. ust. 7 PSW)**
- ✓ **W innych przypadkach wymagane jest uzyskanie zgody ministra na prowadzenie studiów podyplomowych wydawane po zasięgnięciu opinii RGNiSzW (Art. 8. ust. 8 PSW)**
- ✓ **Prowadzenie studiów podyplomowych ma na celu kształcenie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy w systemie uczenia się przez całe życie (Art. 13 ust. 1 pkt 6)**
- ✓ **Uczelnia (lub inna jednostka prowadząca studia) jest zobowiązana do określenia efektów kształcenia na studiach podyplomowych, sposobu ich weryfikowania i dokumentacji (Art. 8a)**
- ✓ **Plany i programy studiów podyplomowych uchwała rada podstawowej jednostki organizacyjnej zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez senat uczelni publicznej lub organ kolegialny uczelni niepublicznej (Art. 68 ust. 1 pkt 4)**

Dokument poświadczający uzyskanie kwalifikacji podyplomowych

Art. 167 ust. 1

[...] Absolwenci studiów podyplomowych i kursów kształcących otrzymują świadectwa ukończenia tych studiów lub kursów

Warunki wydawania i niezbędne elementy świadectw studiów podyplomowych określa minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w drodze rozporządzenia

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu

Zewnętrzna ocena jakości kształcenia na studiach podyplomowych

Art. 48a

4. Komisja [PKA] może dokonywać oceny działalności podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni (ocena instytucjonalna), w tym oceny jakości kształcenia na prowadzonych przez nią studiach trzeciego stopnia i studiach podyplomowych; [...].

Finansowanie kształcenia na studiach podyplomowych na uczelniach publicznych

- ✓ **Zagadnienie finansowania studiów podyplomowych reguluje**
(Art. 94 ust. 1 pkt 9)
- ✓ **Zezwolenie na pobieranie przez uczelnię opłat za prowadzenie studiów podyplomowych wyrażone jest w:**
(Art. 99 ust. 1 pkt 5)

Czy w perspektywie możliwe będzie wykorzystanie przez obywatela RP należnych mu na podstawie Art. 170a ust dodatkowych ECTS?

Czas trwania i ilość ECTS obecnie

- ✓ **Studia podyplomowe trwają nie krócej niż dwa semestry (Art. 8a PSW)**
- ✓ **Studia podyplomowe umożliwiają słuchaczowi uzyskanie co najmniej 60 punktów ECTS (Art. 8a PSW)**
- ✓ **Czas trwania studiów podyplomowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela jest określony w standardach kształcenia dla nauczycieli (Art. 9c pkt 2)**

Czas trwania i ilość ECTS zgodnie z planowaną nowelizacją

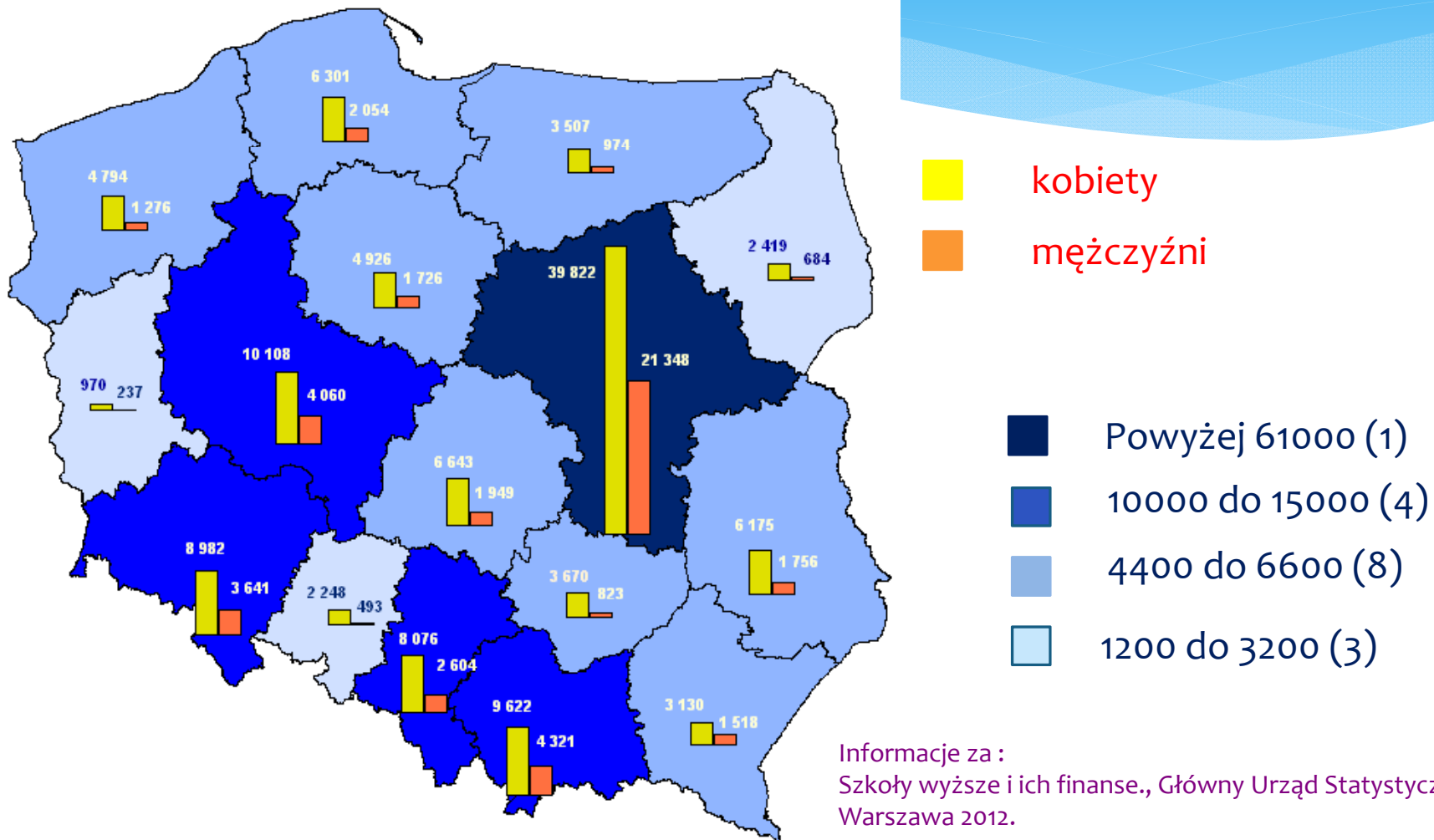
art. 8a otrzymuje brzmienie:

„Art. 8a. Studia podyplomowe trwają nie krócej niż dwa semestry. Program kształcenia powinien umożliwić uzyskanie przez słuchacza co najmniej 30 punktów ECTS. Uczelnia jest obowiązana do określenia efektów kształcenia oraz sposobu ich weryfikowania i dokumentowania.”

Projekt z dnia 16 lipca 2013 r.

U S T A W A z dnia ... o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz o zmianie niektórych innych ustaw

Ilu słuchaczek / słuchaczy w poszczególnych województwach?

Informacje za :
 Szkoły wyższe i ich finanse., Główny Urząd Statystyczny,
 Warszawa 2012.

Najbardziej popularne kierunki

Informacje za : Szkoły wyższe i ich finanse., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2012.

- * Tak w roku 2011/12 jak i w roku 2012/13 wybierano najczęściej studia podyplomowe:
- * Ekonomiczne i administracyjne – 48, 2 tys.
- * Pedagogiczne – 43, 7 tys.
(w tym nauczycielskie 28,5 tys)
- * Medyczne - 32,8 tys.

Trochę danych statystycznych

Informacje za : Szkoły wyższe i ich finanse., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2012.

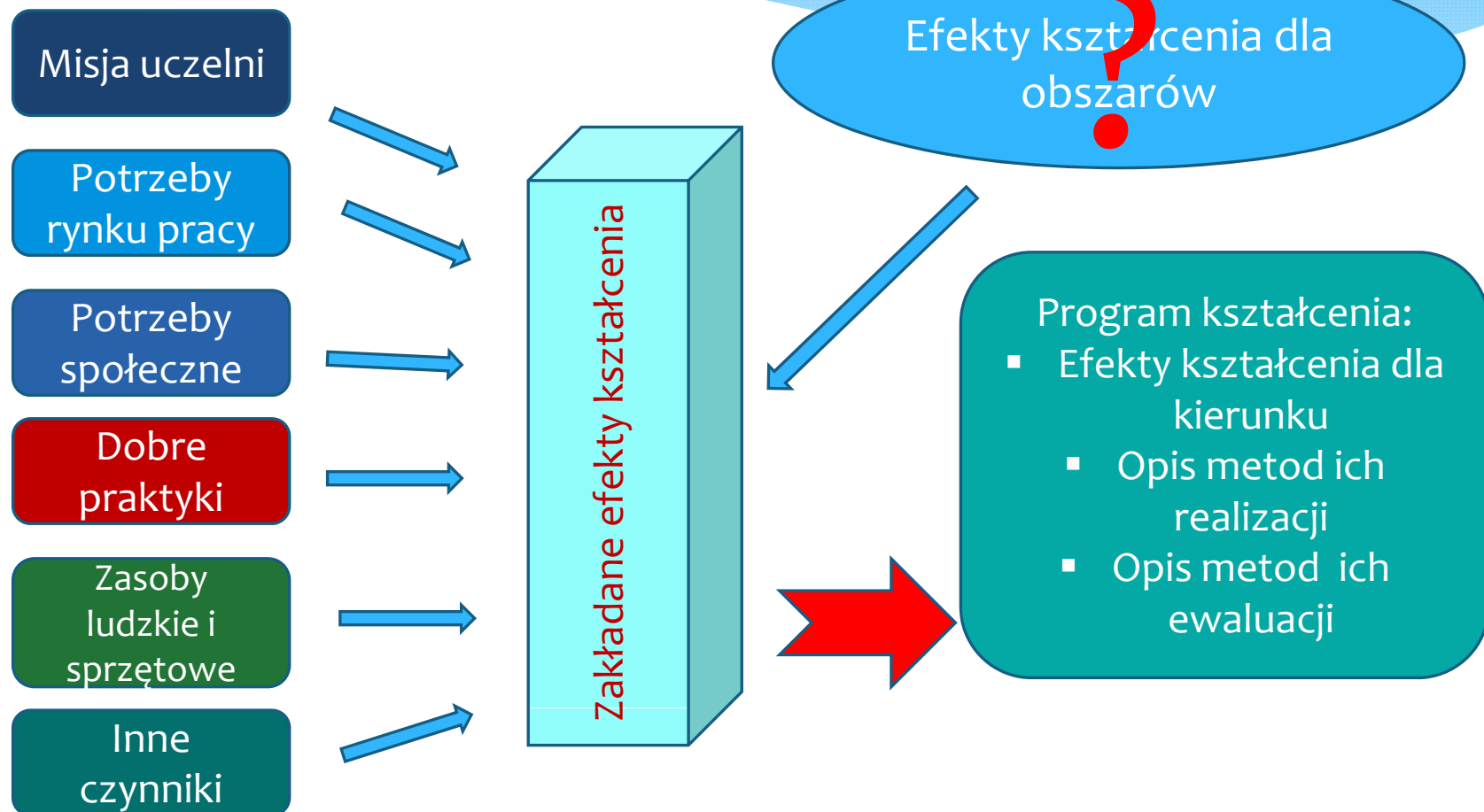
Szkoły / Lata	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
Ogółem	135930	185418	189636	172670
Uniwersytety	37920	45259	41892	33286
Wyższe szkoły techniczne	11906	18565	17401	14279
Wyższe szkoły rolnicze	4707	5109	5139	4592
Wyższe szkoły ekonomiczne	25720	36887	35516	32218
Wyższe szkoły pedagogiczne	8744	12221	10693	9218
Uniwersytety medyczne	357	2276	2214	1757
Centrum Medyczne Kształc. Medycznego	22282	19346	25701	27432
Instytuty badawcze i jednostki PAN	1715	888	1457	1083
Krajowa Szkoła Admin. Publicznej	182	106	69	33

Rozwój czy regres?

Informacje za : Szkoły wyższe i ich finanse., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2012.

- * W roku akademickim 2012 /13 studia podyplomowe podjęło 172,7 tys. słuchaczy
- * W uczelniach publicznych 102,9 tys, a w uczelniach niepublicznych 69,8 tys.
- * Liczba słuchaczy w roku akademickim 2012/13 zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego o 17 tys. osób
- * Spadek liczby słuchaczy w szkołach publicznych wyniósł 12,2 % w stosunku do roku poprzedniego, a w niepublicznych 3,8 %
- * Jednak w porównaniu z rokiem 2005/06 wzrost ogólnej liczby słuchaczy wyniósł ponad 25 %, a w porównaniu z rokiem 1995/96 300 %
- * Niezmienna jest przewaga liczebna kobiet w grupie słuchaczy, nawet w 2012/13 nastąpił w stosunku do roku poprzedniego niewielki przyrost z 70,3 % na 70,5 %

Jak budować od podstaw program studiów podyplomowych?

Cechy prawidłowych efektów kształcenia

- * **S**PECIFIC – konkretne – EK powinny konkretnie określać jaką wiedzę i umiejętności powinien osiągać student po zakończeniu kursu.
- * **M**EASURABLE – mierzalne – każdemu efektowi towarzyszą przejrzyste kryteria oceny, pozwalające określić czy i na ile został osiągnięty
- * **A**CCCEPTABLE – akceptowalny – przedyskutowany z interesariuszami i skonsultowany z zewnętrznymi wytycznymi
- * **R**EALISTIC – możliwy do osiągnięcia w ramach realizacji przedmiotu
- * **T**IME-SCALED – osiągalne - EK powinny być osiągalne w czasie zaplanowanym w programie

Gdzie można szukać przykładów efektów kształcenia?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

KRAJOWY STANDARD KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich
Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego pn. „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”. Priorytet I PO KL, Działanie 1.1

Lista 300 zawodów wybrane przykłady:

- * Audytor ekologiczny – 11
- * Wychowawca małego dziecka – 21
- * Broker edukacyjny -52
- * Autor tekstów i sloganów reklamowych – 54
- * Specjalista ds. public relations – 57
- * Analityk informacji i raportów medialnych – 75
- * Menedżer zawartości serwisów internetowych -98
- * Trendsetter
- * Instruktor sportu osób niepełnosprawnych – 111
- * Archiwista dokumentów elektronicznych – 141
- * Sommelier - 146
- * Właściciel małego gospodarstwa agroturystycznego / hotelarskiego / gastronomicznego – 151
- * Asystent nauczyciela przedszkola – 163
- * Organmistrz – 226
- * Baca – 172

Cała lista zawodów na <http://standardykompetencji.pl/>

Kompetencje zawodowe bacy w zakresie organizowania i zarządzania wypasem

Wiedza – zna i rozumie podstawowe fakty, zasady, procesy, ogólne pojęcia i zależności związane z organizowaniem i zarządzaniem wypasem, w szczególności zna:

- zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska, procedury HACCP w zakresie wypasu zwierząt gospodarskich;
- przepisy i zasady organizacji wypasu, w tym wynajmu owiec, psów pasterskich i zatrudniania obsługi;
- zasady dobrostanu zwierząt;
- zasady ustawienia infrastruktury pasterskiej;
- zasady rejestracji zwierząt i dokumentowania stada;
- podstawowe siedliska przyrodnicze i gatunki roślin chronionych związanych ze środowiskiem wypasu;
- rodzaje topografii pastwisk;
- przepisy dotyczące obsady pastwisk;
- czynności związane z przygotowaniem pastwisk;
- technologię uprawy roślin i zasady organicznego nawożenia

Umiejętności – wykonuje niezbyt proste zadania związane z organizowaniem i zarządzaniem wypasem, w szczególności potrafi:

- przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ochrony środowiska i procedur HACCP w zakresie wypasu zwierząt gospodarskich;
- wypełniać dokumenty przyjmowania zwierząt;
- prowadzić dokumentację związaną z działalnością usługowo-handlowo-produkcyjną;
- ustawiać i korzystać z infrastruktury pasterskiej;
- rozdzielać stado;
- zabezpieczać infrastrukturę na okres zimowy;
- oceniać rodzaje siedlisk przyrodniczych oraz roślin chronionych;
- rozróżniać rodzaje pastwisk oraz oceniać ich jakość i przydatność do wypasu;
- monitorować proces wypasu;
- grodzić najcenniejsze fragmenty łąk, kosić polany – czynna ochrona polan reglowych;
- oceniać stan i jakość pastwiska po wypasie w celu określenia zabiegów agrotechnicznych.

Kompetencje bez określenia kwalifikacji - sommelier

Zawód sommeliera można uzyskać przez ukończenie kursów o profilu sommelierskim po szkole zasadniczej zawodowej lub średniej o profilu gastronomicznym. Nauka zawodu może odbywać się również poprzez szkolenie praktyczne (przyuczenie) na stanowisku pracy oraz zdobywanie doświadczenia w trakcie pracy (...). Wykonywanie zawodu sommeliera wymaga ciągłego doształcania poprzez uczestnictwo w szkoleniach, degustacjach i targach branżowych. Sommelier powinien znać bieżące trendy i nowości na rynku winiarskim.

Kompetencje zawodowe – broker edukacyjny (opis pracy)

- ✓ Głównym celem pracy brokera edukacyjnego jest skojarzenie oczekiwań i możliwości klienta z ofertą szkoleniową oraz zapotrzebowaniem rynku na osoby o danych kwalifikacjach. Broker edukacyjny analizuje, monitoruje rynek usług edukacyjnych, tworząc bazę informacji edukacyjnej.
- ✓ Dokonuje selekcji i wyboru, opracowuje specyfikacje oraz kryteria doboru ofert szkoleniowych.
- ✓ Analizuje programy szkoleniowe, kadre wykładowców/trenerów, certyfikację szkoleń pod kątem potrzeb klienta i oczekiwań rynku.
- ✓ Identyfikuje oczekiwania klientów z uwzględnieniem ich możliwości zawodowych, psychofizycznych, ekonomicznych oraz aktualnych potrzeb rynku pracy.
- ✓ Monitoruje realizację przebiegu zlecenia – weryfikuje opinie klienta i oferenta szkoleń. Pośredniczy między klientem a rynkiem usług edukacyjnych. Udziela konsultacji i porad w wyborze ścieżki edukacyjnej, planowania kariery, podnoszenia lub zmiany kwalifikacji. Współpracuje z klientem indywidualnym, grupowym, instytucjami szkoleniowymi, instytucjami rynku pracy, doradcą zawodowym. Efektem jego działań jest zawarcie umowy szkoleniowej.
- ✓ Prowadzi i przechowuje niezbędną dokumentację. Broker edukacyjny pracuje samodzielnie, ale jego praca wymaga ścisłej współpracy z innymi. Musi wykazać się kreatywnością, komunikatywnością, dobrą organizacją pracy, umiejętnościami analitycznego myślenia i nieschematycznego działania.

Kompetencje zawodowe – broker edukacyjny (wymagania psychofizyczne)

2.4. Wymagania psychofizyczne, zdrowotne, w tym przeciwwskazania do wykonywania zawodu

Broker edukacyjny powinien cechować się bardzo wysoko rozwiniętymi umiejętnościami interpersonalnymi: nawiązywania kontaktów z innymi, zarządzania przekazem niewerbalnym i werbalnym, zachowań asertywnych, wywierania wpływu, rozwiązywania konfliktów, adaptacji społecznej oraz empatią i umiejętnościami negocjacyjnymi.

Podstawą pracy są kontakty z ludźmi. Wzajemne kontakty kształtowane powinny być na zasadach pełnej dobrowolności, wspólnoty zainteresowań, bezkonfliktowości i wzajemnego poszanowania. Broker edukacyjny powinien być życzliwy, spokojny i opanowany.

Niezbędną cechą jest wytrwałość i cierpliwość, a także zdolność koncentracji, podzielność uwagi, umiejętności analizy i syntezy informacji, wyciągania wniosków.

Równie ważnymi cechami dla tego zawodu są: innowacyjność, kreatywność, skuteczne dążenie do celu, dobra organizacja pracy, orientacja na ludzi, zadania i rezultaty.

Uzupełniającymi, ale ważnymi umiejętnościami są: zarządzanie czasem, radzenie sobie z konfliktami, kontrolowanie stresu i niwelowanie objawów wypalenia zawodowego.

Właściwie nie ma zdefiniowanych konkretnych przeciwwskazań do wykonywania zawodu brokera edukacyjnego.

Kompetencje zawodowe – broker edukacyjny (relacje z ERK i PRK, podstawowe LO)

2.9. Relacje między kompetencjami zawodowymi a poziomem kwalifikacji w ERK/PRK

Kompetencje zawodowe potrzebne do wykonywania zadań w zawodzie sugeruje się wykorzystać do opisu kwalifikacji na **poziomie 6** właściwym dla wykształcenia wyższego pierwszego stopnia w Europejskiej i Polskiej Ramie Kwalifikacji. Poziom ten jest uzasadniony miejscem usytuowania zawodu w Klasyfikacji zawodów i specjalności (grupa wielka 2 i jej odpowiednik w ISCED 2011).

Osoba wykonująca zawód brokera edukacyjnego:

- 1) w zakresie wiedzy: w zaawansowanym stopniu zna i rozumie fakty, teorie i metody dotyczące realizacji swoich zadań zawodowych, dostrzega złożone zależności między nimi; różnorodne uwarunkowania w zakresie udzielania porad dotyczących edukacji, skojarzenie oczekiwań, możliwości klienta z ofertą szkoleniową i zapotrzebowania rynku na osoby o danych kwalifikacjach.
- 2) w zakresie umiejętności: potrafi innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy dotyczące doboru kierunku, rodzaju, poziomu szkolenia z uwzględnieniem potrzeb rynku, indywidualnych możliwości i oczekiwań klientów w zmiennych i nie w pełni przewidywanych warunkach, samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie, skutecznie komunikować się z otoczeniem w odniesieniu do prowadzonej działalności, uzasadniać swoje stanowisko w relacjach z współpracownikami, zwierzchnikami, klientami i instytucjami, skutecznie negocjować, efektywnie dzielić się wiedzą i doświadczeniem.

Kompetencje podstawowe

- * Rozwiązywanie problemów
- * Umiejętność obsługi komputera i wykorzystania Internetu
- * Umiejętności matematyczne
- * Umiejętność czytania ze zrozumieniem i pisania
- * Sprawność motoryczna
- * Planowanie i organizowanie pracy
- * Wywieranie wpływu/przywództwo
- * Komunikacja ustna
- * Współpraca w zespole

Studia podyplomowe dla przyszłych nauczycieli – ogólne efekty kształcenia

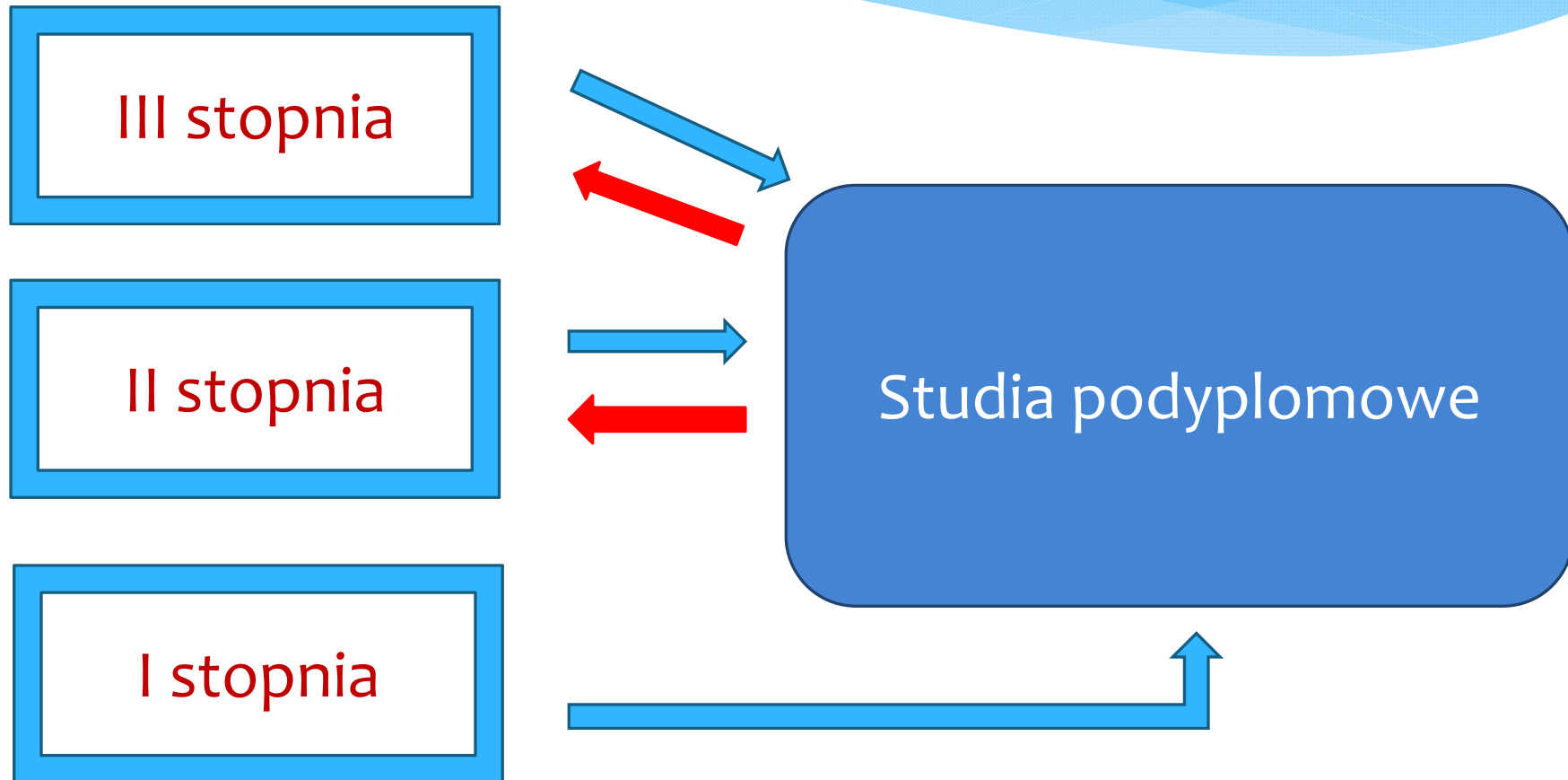
Po zakończeniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela absolwent:

- 1) posiada wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów rozwoju, socjalizacji, wychowania i nauczania - uczenia się;
- 2) posiada wiedzę z zakresu dydaktyki i szczegółowej metodyki działalności pedagogicznej, popartą doświadczeniem w jej praktycznym wykorzystywaniu;
- 3) posiada umiejętności i kompetencje niezbędne do kompleksowej realizacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zadań szkoły, w tym do samodzielnego przygotowania i dostosowania programu nauczania do potrzeb i możliwości uczniów;
- 4) wykazuje umiejętność uczenia się i doskonalenia własnego warsztatu pedagogicznego z wykorzystaniem nowoczesnych środków i metod pozyskiwania, organizowania i przetwarzania informacji i materiałów;
- 5) umiejętnie komunikuje się przy użyciu różnych technik, zarówno z osobami będącymi podmiotami działalności pedagogicznej, jak i z innymi osobami współdziałającymi w procesie dydaktyczno-wychowawczym oraz specjalistami wspierającymi ten proces;
- 6) charakteryzuje się wrażliwością etyczną, empatią, otwartością, refleksyjnością oraz postawami prospołecznymi i poczuciem odpowiedzialności;
- 7) jest praktycznie przygotowany do realizowania zadań zawodowych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) wynikających z roli nauczyciela.

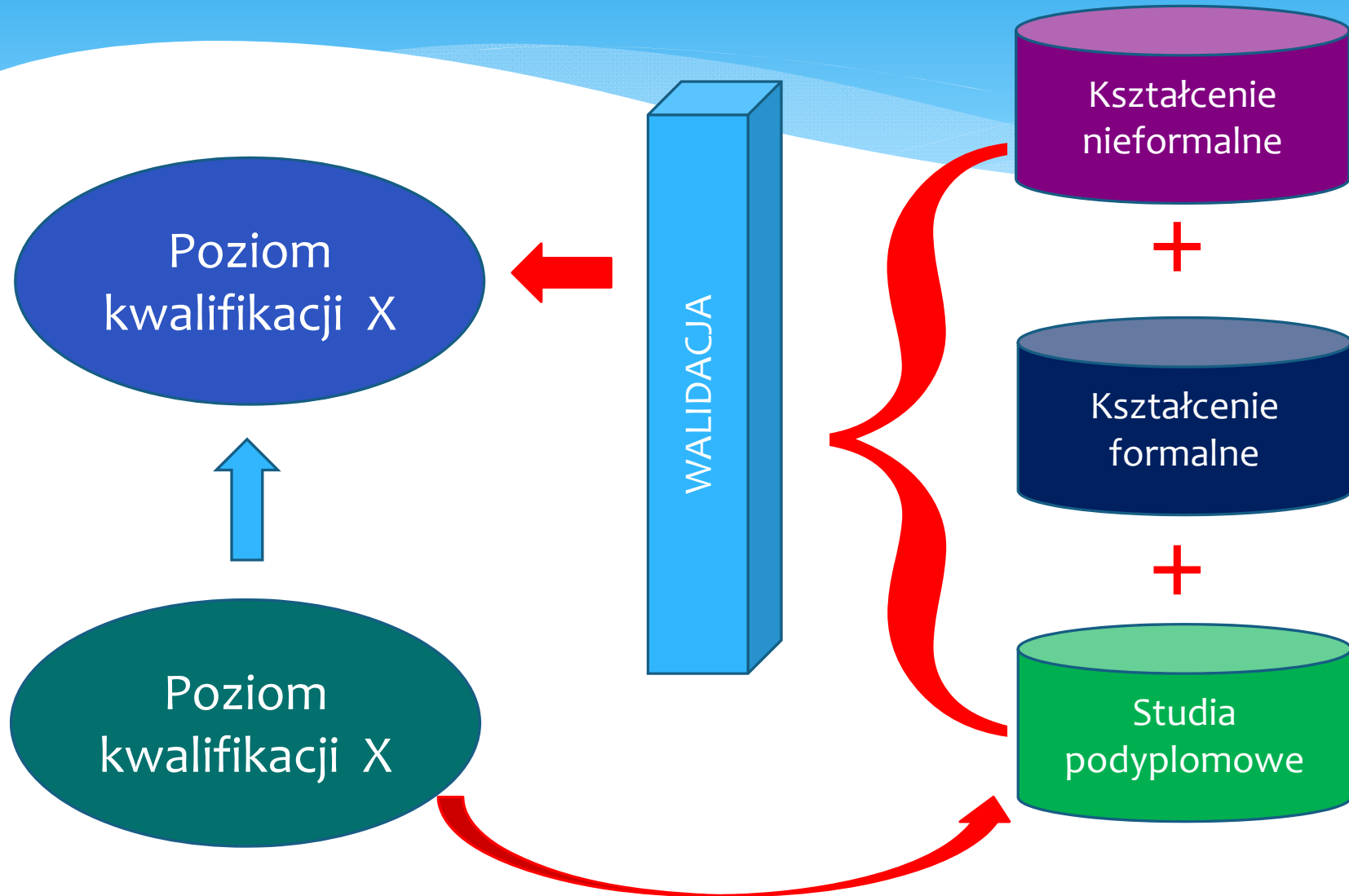
Studia poddyplomowe dla przyszłych nauczycieli - moduły

Moduł 1	➔	Przygotowanie w zakresie merytorycznym do nauczania pierwszego przedmiotu		X ECTS
Moduł 2	➔	Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym		10 ECTS
Moduł 3	➔	Przygotowanie w zakresie dydaktycznym		15 ECTS
Moduł 4	➔	Przygotowanie do nauczania kolejnego przedmiotu		10-15 ECTS
Moduł 5	➔	Przygotowanie w zakresie pedagogiki specjalnej		25 ECTS+

Studia podyplomowe a LLL

Studia podyplomowe w procesie RPL

Jak to rozumieją inni New Carolina State University

NC STATE UNIVERSITY

What is NDS?

The Non-Degree Studies (NDS) Program is administered by the Department of Registration and Records and provides individuals who have not matriculated into a degree program access to credit courses at NC State University as a visiting student on a part-time basis. The program is primarily intended for adults seeking to: **update professional skills, enrich their personal experiences, or explore graduate programs.** However, visiting undergraduates may also use the program to take summer courses.

Jak to robią inni

Universidade de Coimbra

1 Year
Non Degree Course
60 ECTS
Price 1500€

General Objectives of the Course

- The sport management environment: sport management; the role of the state in sport development; non-profit sport; professional sport.
- Sport management principles: strategic sport management; organizational structure; people management; leadership; sport organizational culture; financial management in sport; sport marketing; sport governance; performance management.

Access to Further Studies

Attaining the 60 ECTS of the post-graduation addresses particular conditions to access the doctoral studies on sport management.

Jak to robią inni

International Institute of Social Studies in The Hague

ISS postgraduate diploma programmes cater to the needs of young and mid-career professionals who wish to deepen their knowledge in a particular field related to their research or occupation.

Postgraduate Course

Children, Youth and Development (CYD)

10.5-week Postgraduate Diploma Programme

The Children, Youth and Development Programme engages participants in changing ideas, debates, and policy-making on child and youth issues. It takes an interdisciplinary, rights-based approach that draws on the study of education, health, sexuality, work/employment, conflict, rights and culture to address issues of children and youth welfare and justice.

Konkluzje końcowe

- * Choć studia podyplomowe powinny prowadzić uczelnie prowadzące studia (degree studies) w danym obszarze, to nie musi się ich wiązać z obszarowymi efektami kształcenia
- * Studia podyplomowe nie mają oznaczonego miejsca w PRK, ale są z nią związane przez LLL i RPL
- * Mogą być w przyszłości wraz z rozwojem RPL częścią drogi do osiągnięcia pełnej kwalifikacji na 7 i 8 poziomie PRK

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

dr hab. prof. UP Marek Wilczyński
Zespół Ekspertów Bolońskich

wilczynski.m@wp.pl
ekspercibolonscy@org.pl

Program
Uczenie się
przez całe życie

EUROPEAN
Higher Education Area

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji